

Klientu klasifikācijas noteikumi

Piemērojams no 2018.gada 3.JANVĀRA

Danske Bank A/S filiālē Latvijā, Danske Bank A/S Lietuvas filiālē un Danske Bank A/S Igaunijas filiālē

1. IEVADS

Klientus, kas iegulda līdzekļus finanšu instrumentos vai veic darījumus ar tiem, bankai ir jāiekļauj vienā no klientu kategorijām, lai katram klientam nodrošinātu tādu ieguldītāja aizsardzību, kas atbilst tā zināšanām un pieredzei. Šajos noteikumos ir aprakstīti šo kategoriju noteikšanas principi esošajiem un jauniem klientiem.

2. KLIENTU KATEGORIJAS (STATUSS)

Visi klienti tiek iedalīti vienā no šādām kategorijām:

- privāti klienti;
- profesionāli klienti;
- tiesīgie darījumu partneri.

Privātiem klientiem ir visaugstākais ieguldītāju aizsardzības līmenis, un šajā kategorijā ir iekļauti vairākums bankas klientu, tostarp visas fiziskās personas un lielākā daļa mazo un vidējo uzņēmumu. Parasti visi klienti, kas nav atzīti par profesionāliem klientiem vai tiesīgiem darījumu partneriem, pēc noklusējuma tiek iekļauti privāto klientu grupā.

Profesionāli klienti ir tie klienti, kam ir pietiekams pieredzes un zināšanu līmenis, lai pieņemtu savus lēmumus par ieguldījumiem un novērtētu ar to saistīto risku. Profesionāliem klientiem ir zemāks ieguldītāju aizsardzības līmenis. Pēc noklusējuma šādi klienti tiek iekļauti profesionālo klientu kategorijā:

- sabiedrības, kas tiek uzraudzītas vai kam jāsaņem atļauja, lai varētu darboties finanšu tirgos, piemēram, kredītiestādes, investīciju uzņēmumi vai citi atļauju saņēmuši vai uzraudzīti finanšu uzņēmumi, apdrošināšanas uzņēmumi, kolektīvo ieguldījumu fondi un to pārvaldības uzņēmumi, pensiju fondi un to pārvaldības uzņēmumi, preču un preču atvasināto finanšu instrumentu tirgotāji un citi institucionālie ieguldītāji;
- lieli uzņēmumi, kas atbilst divām no turpmāk norādītajām prasībām attiecībā uz uzņēmuma darbības apjomu:
  1. bilances kopsumma: EUR 20 000 000;
  2. neto apgrozījums: EUR 40 000 000;
  3. pašu kapitāls: EUR 2 000 000;
- valstu valdības un citas valsts iestādes, kuras pārvalda valsts parādu, centrālās bankas, kā arī pārnacionālas organizācijas, piemēram, Pasaules Banka, SVF, ECB, EIB un citas līdzīgas starptautiskas organizācijas;

- citi institucionālie ieguldītāji, kuru galvenā darbības joma ir ieguldījumi finanšu instrumentos, tostarp sabiedrības, kas paredzētas aktīvu pārvēršanai vērtspapīros vai citiem finansēšanas darījumiem.

Tiesīgie darījumu partneri ir ieguldījumu sabiedrības, kredītiestādes, apdrošināšanas uzņēmumi, kolektīvo ieguldījumu fondi un to pārvaldnieki, pensiju fondi un to pārvaldnieki, citas finanšu iestādes, kas saņēmušas atļauju no finanšu uzraudzības iestādes, valsts valdības vai citas valsts iestādes utt. saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem.

Banka informē visus klientus par kategoriju, kurā tie iekļauti (parasti norādot to līgumā). Piešķirtā kategorija ir spēkā, līdz klients informē banku vai banka saņem informāciju, kas satur norādes par to, ka piešķirtā kategorija vairs nav derīga.

3. BANKAS UZSĀKTA KLIENTA KATEGORIJAS MAIŅA (KLIENTIEM AR NEPAREIZU KATEGORIJU)

Banka pēc saviem ieskatiem ir tiesīga piešķirt klientam kategoriju saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem. Klients tiek rakstveidā informēts par jauno kategoriju.

4. KATEGORIJAS MAIŅA PĒC KLIENTA PIEPRASĪJUMA

Pēc klienta rakstveida pieprasījuma banka var piekrist mainīt kategoriju šādi:

- no privāta klienta uz profesionālu klientu;
- no profesionāla klienta uz privātu klientu;
- no profesionāla klienta uz tiesīgu darījuma partneri;
- no tiesīga darījumu partnera uz privātu klientu;
- no tiesīga darījumu partnera uz profesionālu klientu.

Bankai nav pienākums izpildīt šādu pieprasījumu.

Banka pēc savas iniciatīvas vai pēc pieprasījuma var uzskatīt klientu par profesionālu vai privātu klientu, ja šis klients citādi tiktu uzskatīts par tiesīgu darījumu partneri, vai par privātu klientu, ja šis klients tiek uzskatīts par profesionālu klientu. Klients ir atbildīgs par augstāka aizsardzības līmeņa pieprasīšanu, ja tas uzskata, ka nespēj atbilstīgi novērtēt vai pārvaldīt saistītos riskus.

Privātu klientu var uzskatīt par profesionālu klientu attiecībā uz noteiktu darījumu veidu. Šajā gadījumā banka novērtē klientu saskaņā ar klienta pieteikumu. Klients iesniedz bankai rakstveida pieteikumu ar lūgumu uzskatīt to par profesionālu

klientu attiecībā uz noteiktu ieguldījumu pakalpojumu vai darījumu vai pakalpojumu vai darījumu veidu.

Banka izvērtē, vai klientam piemīt kompetence, pieredze un zināšanas, ņemot vērā paredzēto darījumu vai pakalpojumu raksturu, kā arī vai klients spēj pieņemt lēmumus par ieguldījumiem un izprot saistītos riskus un vai klientam ir nevainojama reputācija darījumu vidē, kā arī augstākā izglītība. Ir jāizpildās arī vismaz diviem no turpmāk norādītajiem kritērijiem:

1. klients attiecīgajā tirgū ir veicis nozīmīga apjoma darījumus (vismaz 5000 EUR katrā darījumā), un to skaits jir vismaz 10 darījumi ceturksnī iepriekšējo četru ceturksņu laikā;
2. klienta finanšu instrumentu portfeļa vērtība, ko nosaka, ietverot naudas noguldījumus un finanšu instrumentus, pārsniedz 500 000 EUR;
3. klients strādā vai ir vismaz gadu strādājis amatā, kur nepieciešamas zināšanas par plānotajiem darījumiem vai pakalpojumiem.

Bankai ir pienākums sniegt klientam rakstveida skaidrojumu par to, kādas tiesības tas var zaudēt, ja tiek klasificēts kā profesionāls klients, un klientam tas jāapstiprina apliecinājumā.

Klientam apliecinājums bankai jāsniedz rakstveidā, iesniedzot attiecīgu dokumentu (kas nav daļa no līguma), kurā klients apstiprina, ka ir informēts par to, ka tas var zaudēt noteiktas tiesības, ja tiek atzīts par profesionālu klientu.

Profesionāli klienti informē banku par jebkādam izmaiņām, kas var ietekmēt tiem piešķirto kategoriju.

5. ATŠĶIRĪBAS, KAS IZRIET NO KLIENTU KATEGORIJĀM ATTIECĪBĀ UZ IEGULDĪJUMU UN PAPILDPAKALPOJUMU SNIEGŠANU

5.1. Ja klients tiek atzīts par privātu klientu attiecībā uz ieguldījumu un papildpakalpojumu sniegšanu, klienta intereses tiek maksimāli aizsargātas saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem.

5.2. Ja privātu klientu uzskata par profesionālu klientu attiecībā uz noteiktiem produktiem vai darījumiem:

- sniedzot ieguldījumu konsultāciju pakalpojumus, tiek uzskatīts, ka klients spēj uzņemties jebkādus riskus, kas saistīti ar tādiem ieguldījumu pakalpojumiem, kas atbilst klienta ieguldījumu mērķiem, kā arī tiek uzskatīts, ka klientam ir zināšanas un pieredze saistībā ar tādiem produktiem un pakalpojumiem, attiecībā uz kuriem klients ir klasificēts kā profesionāls klients (tiek novērtēti tikai ieguldījumu mērķi);
- saistībā ar citiem ieguldījumu pakalpojumiem tiek uzskatīts, ka profesionālam klientam ir pietiekams zināšanu un pieredzes līmenis, lai izprastu ar noteiktiem ieguldījumu pakalpojumiem vai darījumiem vai darījumu vai produktu veidiem saistītos riskus, attiecībā uz kuriem klients ir klasificēts kā profesionāls klients, un bankai nav jānovērtē klienta zināšanas un pieredze (novērtējums netiek veikts);
- bankai nav jāinformē klientu, kura atvasināto finanšu instrumentu portfelis ietver pozīcijas sviras finanšu instrumentos vai iespējamo saistību finanšu instrumentos, par finanšu instrumenta sākotnējās vērtības samazināšanos par 10 procentiem, kā arī par katru nākamo sākotnējās vērtības samazinājumu ar 10% reizinātāju.

Citu pakalpojumu gadījumā privātiem klientiem ir piemērojams ieguldītāja aizsardzības regulējums.

5.3. Ja, sniedzot ieguldījumu un papildpakalpojumus, klientu uzskata par profesionālu klientu, šādu klientu interešu aizsardzības līmenis ir zemāks nekā privātu klientu gadījumā, t. i., cita starpā (papildus 5.2. punktā noteiktajam):

- sniedzot ieguldījumu konsultāciju pakalpojumus, tiek paredzēts, ka profesionālam klientam ir ne tikai pietiekamas zināšanas un pieredze, bet arī finansiālas spējas uzņemties jebkādus riskus, kas saistīti ar tādiem ieguldījumu pakalpojumiem, kas atbilst klienta ieguldījumu mērķiem, un bankai nav jānovērtē klienta finansiālas spējas (tiek novērtēti tikai ieguldījumu mērķi);
- citu ieguldījumu pakalpojumu gadījumā tiek uzskatīts, ka profesionālam klientam ir pietiekams zināšanu un pieredzes līmenis, lai izprastu ar ieguldījumu pakalpojumiem vai darījumiem saistītos riskus, un bankai nav jānovērtē profesionāla klienta zināšanas un pieredze (novērtējums netiek veikts).

5.4. Ja, sniedzot ieguldījumu vai ieguldījumu papildpakalpojumus, klientu uzskata par tiesīgu darījumu partneri, klienta interešu aizsardzības līmenis ir zemāks nekā profesionāliem un privātiem klientiem, papildus 5.2. un 5.3. punktā norādītajam nosakot, ka:

- bankai nav jānovērtē klienta piemērotība un derīgums saistībā ar vēlamo ieguldījumu un/vai papildpakalpojumu;
- bankai nav jāsniedz klientam informācija par sevi kā par uzņēmumu vai par sniegtajiem pakalpojumiem;
- veicot darījumus, bankai nav jāpiemēro labākās izpildes noteikumi klienta rīkojumiem.